

השלמת חיסונים שיגרתיים עד גיל 17 שנים¹

קבוצת יעד: גילאי 0-17 שנים¹ שקיבלו את סידרת החיסונים על פי תוכנית שיגרת החיסונים בישראל או קבלו רק חלק ממנה:

- א. ילדים עולים חדשים.
- ב. ילדים, אשר מסיבות שונות לא חוסנו במסגרת שיגרת החיסונים במועד המקובל.

קביעת מצב חיסון (קבלת חיסונים בעבר) תעשה על סמך תיעוד רפואי או מידע מהימן:

- א. פנקס החיסונים, כרטיס הבריאות של הילד ורחל"י.
 - ב. מידע מתעודות רפואיות מוסמכות.
 - ג. מידע שנמסר ע"י ההורים על חיסונים ומחלות בעבר:
- יש להתחשב במידע הנמסר ע"י ההורים רק אם הוא ברור ומהימן וכולל מידע על שם המחלה נגדה חוסן ועל מספר המנות של התרכיב שילד קיבל.

הערה - בעת איסוף המידע על קבלת חיסונים בעבר יש לברר האם לילד היו בעיות רפואיות ו/או תגובות חריגות וסיבוכים אחרי חיסונים קודמים. יש לפעול בהתאם להנחיות הקיימות ובהתחשב בהוריות הנגד. במקרה של העדר מידע או ספק במידע על חיסונים קודמים, יש להתייחס לילד כאל לא מחוסן.

עקרונות להשלמת החיסונים השיגרתיים

(א) יש להשלים את החיסונים השיגרתיים החסרים לפי התוכנית השיגרתית בישראל בהתאם לגיל המועמד, כפי שמפורט בהמשך ובלוח השלמת חיסונים שיגרתיים מותאם לקבוצות גיל (עמוד "השלמה 3"):

- חיסון נגד שיתוק ילדים*:

◀ **חיסון ראשוני בגיל 0-1 שנים:** יושלם בתרכיב IPV עד סה"כ 4 מנות (מועדים) עם רווח הזמן בין 3 המועדים הבסיסים של 6-8 שבועות ו-12-6 חודשים בין מנה שלישית לבין מנה רביעית, לפי לוח חיסוני השיגרה הקיים בישראל.

◀ **חיסון ראשוני מגיל גיל שנתיים:** כל מנות התרכיב נגד שיתוק ילדים שניתנו במועד מסוים בעבר (OPV, IPV, OPV+IPV) נחשבות כמועד אחד לצורך השלמת סידרת החיסון הראשוני. ההשלמה תתבצע בתרכיב IPV עד סה"כ 4 מועדים של חיסון נגד שיתוק ילדים.

◀ מנת דחף בתרכיב IPV בכיתה ב' / גיל 7-8 שנים.

- חיסון נגד חצבת, חזרת, אדמת (MMR): יושלם לפי השיטה של "2 מנות***".

- חיסון נגד דלקת כבד (HAV): החל מילידי 1.1.98.

- חיסון נגד אסכרה, פלצת, שעלת (Tdap) בגיל בית הספר:

◀ כיתה ב' / גיל 7-8 שנים

◀ כיתה ח' / גיל 13-14 שנים***

- חיסון נגד אבעבועות רוח:

◀ החל מילידי 1.1.2007: מנה אחת בגיל 12 חודשים ואילך, מנה שניה- בכיתה א' / גיל 6-7 שנים.

◀ ילדי 1.1.2006-31.12.2006: מנה ראשונה בעת הגיעם לכיתה א' / גיל 6-7 שנים****.

- חיסון נגד זיהומים פנוימוקוקיים בתרכיב מצומד PCV13:

◀ לילדים בריאים עד גיל 5 שנים (59 חודשים), החל מילידי 1.1.08.

◀ לילדים המשתייכים לקבוצות סיכון עד גיל 6 שנים (71 חודשים).

(ב) השלמת המנות החסרות של החיסונים תתבצע ע"י מתן תרכיבים שונים בו-זמנית (באותו יום) במקומות הזרקה נפרדים בגוף. אם התרכיבים האלה לא ניתנו בו-זמנית, אין צורך ברווח זמן בין תרכיבים שונים המופיעים בלוח חיסונים שיגרתיים, מלבד תרכיב MMR ותרכיב נגד אבעבועות רוח, שיש לשמור על מרווח של 4 שבועות ביניהם.

לגבי תרכיב BCG (הניתן לקבוצות נבחרות בסיכון גבוה): אם התרכיב לא ניתן בו-זמנית עם תרכיב MMR ו/או עם תרכיב נגד אבעבועות רוח יש לשמור על מרווח של 4 שבועות ביניהם.

¹ עד גיל 21 שנים במוסדות לחינוך מיוחד.

*ראה מידע מפורט בלוח, עמוד "השלמה 3".

** בני 1-5 שנים : מנה אחת; בני 6-17 שנים: 2 מנות MMR ברווח של 4 שבועות לפחות בין המנות.

*** אם ילדים לא קיבלו את החיסון בכיתה ב', אך השלימו אותו בכיתה ד' ואילך, אין צורך במתן החיסון בכיתה ח'.

**** מומלץ להשלים מנה שניה בקופת חולים או במסגרת אחרת 6 שבועות, ולא פחות מ-4 שבועות לאחר מתן מנה ראשונה.

השלמה 2

(ג) תרכיבים הניתנים בסדרה:

יש להחשיב כמנות תקיפות מנות חיסון שניתנו במרווחי זמן ארוכים מהמומלץ. אם תרכיבים בסידרת חיסון מסוים ניתנו ברווח זמן קצר מהמומלץ, יש להחשיב רק את המנות שניתנו במרווח זמן המינימלי המומלץ.*

כמו כן, יש להחשיב כתקפות רק את המנות שניתנו החל מגיל המינימום*.

(ד) חליפיות בין תרכיבים (interchangeability)

להשלמת סידרת חיסון מסוים ניתן להשתמש באותו סוג של תרכיב מיצרנים שונים לגבי תרכיבים אלה: Hib, DTP, DT, Td, IPV, OPV, HBV, HAV, MMR, Varicella. לעומת זאת, מומלץ להשתמש בתרכיבים של אותו יצרן לכל מנות הסדרה של תרכיב המכיל חיסון אסלורי (אל תאי) נגד שעלת חיסון נגד זיהום הנגרם ע"י נגיף רוטה וחסיון נגד HPV. בנוסבות מיוחדות כגון, בעיות בזמינות התרכיב או העדר מידע על יצרן/ סוג התרכיב שניתן בעבר, אפשר להשלים את הסדרה בתרכיבי חיסון הזמינים באותה עת.

גיל המינימום ורווח הזמן המינימלי בין מנות תרכיב בסדרה

במצבים מיוחדים (כגון, התפרצות המחלה, צורך בהתחסנות מהירה מכל סיבה שהיא) ניתן לחסן את המועמד החל מגיל המינימום ובמרווח המינימלי המומלץ בין המנות. אין לצמצם את רווח הזמן בין מנות אותו תרכיב בסדרה מתחת לרווח הזמן המינימלי, דבר העלול לפגוע ביעילות החיסון. אין להחשיב בסידרת חיסונים מנות שניתנו ברווחי זמן קצרים מהרווח המינימלי ומתחת לגיל המינימום*.

תרכיב	גיל המינימום ורווח הזמן המינימלי המומלץ בין מנות התרכיב בסדרה		
	גיל המינימום למנה הראשונה	רווח זמן מינימלי בין מנות החיסון הבסיסי	רווח זמן מינימלי בין מנת דחף לבין המנה האחרונה בסדרת החיסון הבסיסי
DTaP, DT	6 שבועות	4 שבועות	6 חודשים ולא לפני גיל 12 חודשים
Tdap**	10 שנים	-	-
Td	7 שנים***	4 שבועות	6 חודשים
IPV	6 שבועות	4 שבועות	6 חודשים
OPV	6 שבועות	4 שבועות	2 חודשים
Hib	6 שבועות	4 שבועות****	2 חודשים ולא לפני גיל 12 חודשים
HBV	אחרי הלידה	4 שבועות	2 חודשים; 4 חודשים בין מנת הדחף למנה הראשונה; מתן מנת דחף לא לפני גיל 6 חודשים
MMR	12 חודשים	4 שבועות	-
HAV	12 חודשים	-	6 חודשים
Var	12 חודשים	4 שבועות	-
PCV	6 שבועות	4 שבועות****	8 שבועות ולא לפני גיל 12 חודשים
Rota	6 שבועות****	4 שבועות	מנה שלישית לא יאוחר מגיל 8 חודשים

* יחד עם זאת, כאשר מנת התרכיב ניתנה 4 ימים או פחות לפני גיל המינימום/ 4 ימים או פחות לפני רווח זמן המינימלי המומלץ בין המנות, יש להחשיב את המנה כתקפה. תקופה זו נקראת "תקופת החסד" ("grace period").
 ** שם הגנרי של התרכיב Boostrix בישראל הוא dTap ושל תרכיב Boostrix Polio - dTap-IPV.
 גיל המינימום למתן תרכיבים dTap-IPV (Boostrix Polio) ו-Tdap-IPV (Adacel Polio) הינו 4 שנים, על פי תנאי רישום של התרכיבים בישראל.
 *** כאשר יש צורך בטיפול מונע נגד פלצת לאחר החשיפה בבני פחות מגיל 7 שנים, בהעדר תרכיב DT או DTaP, ניתן להשתמש בתרכיב Td בגיל צעיר יותר.
 **** אם החיסון ניתן לאחר גיל 12 חודשים רווח הזמן המינימלי בין המנות הינו 8 שבועות.
 ***** מנה ראשונה מומלצת עד גיל 14 שבועות ו-6 ימים.

3 השלמה

לוח השלמת חיסונים שיגרתיים מותאם לקבוצות גיל¹

קבוצת גיל	מועד הפעולה ²	חיסונים	הערות
0-1 שנים		החיסון יושלם לפי לוח חיסוני השיגרה הקיים בישראל	<p>◀ חיסון נגד שיתוק ילדים - ע"י תרכיב IPV עד 4 מנות (מועדים).</p> <p>◀ חיסון Hib יושלם בשנתיים הראשונות של החיים.</p> <p>◀ ילדים שחוסנו נגד אבעבועות רוח ו-MMR לפני גיל 12 חודשים יקבלו מנה נוספת של החיסון מגיל 12 חודשים ואילך.</p> <p>◀ מנה ראשונה של חיסון נגד זיהום הנגרם ע"י נגיף Rota תנתן בתרכיב Rota Teq עד גיל 14 שבועות ו-6 ימים, מנה שלישית - עד גיל 8 חודשים.</p>
2-4 שנים	זמן 0 אחרי 6-8 שבועות אחרי 6-8 שבועות אחרי 6 חודשים	<p>IPV⁶, DTaP, HBV, MMR⁵, Var⁴, PCV13³</p> <p>IPV⁶, DTaP, HBV, HAV</p> <p>IPV⁶, DTaP</p> <p>IPV⁶, DTaP, HBV, HAV</p>	<p>◀ חיסון HAV יינתן ב-2 מנות, כאשר המנה השניה תינתן לא מוקדם מ-6 חודשים לאחר המנה הראשונה.</p> <p>◀ ילדים שחוסנו נגד אבעבועות רוח ו-MMR לפני גיל 12 חודשים יקבלו מנה נוספת של החיסון מגיל 12 חודשים ואילך.</p> <p>◀ המנה שנתנה לפני גיל 12 חודשים אינה נספרת כמנה תקפה.</p>
5-6 שנים	זמן 0 אחרי 6-8 שבועות אחרי 6-8 שבועות אחרי 6 חודשי	<p>IPV⁶, DTaP, HBV, HAV, MMR⁵, Var⁴</p> <p>IPV⁶, DTaP, HBV</p> <p>IPV⁶, DTaP, MMR⁵, Var⁴</p> <p>IPV⁶, DTaP, HBV, HAV</p>	<p>◀ ילדים שחוסנו נגד אבעבועות רוח ו-MMR לפני גיל 12 חודשים יקבלו מנה נוספת של החיסון מגיל 12 חודשים ואילך.</p> <p>◀ המנה שנתנה לפני גיל 12 חודשים אינה נספרת כמנה תקפה.</p> <p>◀ לילדים המשתייכים לקבוצות סיכון חיסון נגד זיהומים פנוימוקוקיים עד גיל 71 חודשים (6 שנים).</p>
7-17 שנים ⁷	זמן 0 אחרי 6-8 שבועות אחרי 6-8 שבועות אחרי 6 חודשים מילידי 1.1.98 כיתה ב' / גיל 7-8 שנים כיתה ח' / גיל 13-14 שנים	<p>IPV⁶, Tdap, HBV, MMR⁵, Var⁴</p> <p>IPV⁶, Td, HBV, HAV</p> <p>IPV⁶, Td, HBV, HAV</p> <p>IPV⁶, Td, HBV, HAV</p> <p>חיסון HAV (2 מנות)</p> <p>דחף IPV</p> <p>דחף Tdap⁸</p> <p>דחף Tdap⁸</p>	<p>◀ ילדים בכיתה ב' / גיל 7-8 שנים תנתן 6 חודשים לפחות אחרי <u>החיסון הראשוני</u> נגד אסכרה, פלצת, שעלת ושיתוק ילדים. יחד עם זאת, אין צורך ברווח זמן בין מנה זאת לבין מנה קודמת של חיסון נגד אסכרה ופלצת שניתנה לאחר חיסון ראשוני (כגון עקב פציעה). מומלץ, שסה"כ מספר מנות של חיסון נגד אסכרה ופלצת לא יעלה על 6, כולל מנה שניתנה בכיתה ב' / גיל 7-8 שנים.</p> <p>◀ לילדים, החל מכיתה ב' / גיל 7-8 שנים שלא קיבלו בעבר סידרה מלאה של חיסון ראשוני נגד אסכרה ופלצת: יש להשלים את הסידרה עד 3 (2+1) מנות, כאשר המנה הראשונה תינתן ע"י תרכיב המכיל Tdap המתאים לגיל המועמד (ראה עמוד "השלמה 2", טבלה). שאר המנות החסרות יושלמו בתרכיב Td.</p> <p>◀ אם ילדים לא קיבלו Tdap בכיתה ב', אך השלימו את החיסון בכיתה ד' ואילך, אין צורך במתן מנת דחף בכיתה ח'.</p> <p>◀ לתלמידים בכיתה ח' / גיל 13-14 שנים אין צורך ברווח זמן בין מנת Tdap לבין מנה קודמת של Td (כגון, לאחר הפציעה).</p>

¹ - אם התרכיבים לא ניתנים באותו מועד כפי שצוין בלוח, אפשר לתיתם בכל מרווח ביניהם, מלבד תרכיב MMR ותרכיב נגד אבעבועות רוח (יש לשמור על רווח זמן של 4 שבועות לפחות בין תרכיבים אלה). בהמשך יש לשמור על המרווח המומלץ בין המנות בסדרה.

² - המועדים המומלצים נקבעו בהתאם לרווחי זמן אופטימליים בין מנות התרכיבים בסדרה ובהתחשב במספר זריקות הניתנות באותו מועד. עדיף להשלים את החיסונים החסרים לפי הרווח המינימלי המומלץ בין מנות אותו תרכיב בסדרה (ראה עמוד "השלמה 2", טבלה).

³ - החיסון נגד זיהומים פנוימוקוקיים בתרכיב PCV13 יושלם:
 ◀ לילדים בריאים עד גיל 59 חודשים (5 שנים), החל מילידי 1.1.08.
 ◀ לילדים המשתייכים לקבוצות סיכון - עד גיל 71 חודשים (6 שנים).

⁴ - החל מילידי 1.1.2007: מנה ראשונה מגיל 12 חודשים; מנה שניה - בעת הגיעם לכיתה א' / גיל 6-7 שנים.
 - ילידי 1.1.2002-31.12.2006: מנה ראשונה תינתן בעת הגיעם לכיתה א' / גיל 6-7 שנים. מומלץ להשלים מנה שניה בקופת חולים או במסגרת אחרת 6 שבועות, ולא פחות מ-4 שבועות, לאחר מתן מנה ראשונה.

⁵ - השלמת חיסון נגד חצבת, אדמת, חזרת: בני 5 - 1 שנים; מנה אחת MMR; בני 17 - 6 שנים: 2 מנות MMR ברווח של 4 שבועות לפחות בין המנות. ילדים שחוסנו נגד חצבת/אדמת/חזרת לפני גיל 12 חודשים, יקבלו מנה נוספת מגיל 12 חודשים.

⁶ - אין צורך בהשלמת החיסון נגד שיתוק ילדים, (מתן מנות נוספות של תרכיב IPV) לילדים, שקיבלו או השלימו את הסדרה לפי התוכנית שהיתה בתוקף בשנים 2004-1990 בישראל (3 מנות של תרכיב OPV ו-3 מנות של תרכיב IPV, שניתנו ב-4 מועדים).
 כל מנות התרכיב נגד שיתוק ילדים שניתנו במועד מסוים בעבר (OPV, IPV או OPV+IPV) נחשבות כמועד אחד לצורך השלמת סידרת החיסון הראשוני. השלמה תבצע בתרכיב IPV עד סה"כ 4 מועדים של חיסון נגד שיתוק ילדים.

⁷ - עד גיל 21 שנים במוסדות לחינוך מיוחד.

⁸ - ילדים עם הוריות נגד למתן התרכיב אסלולרי נגד שעלת ישלימו את מנות הדחף של החיסון נגד אסכרה ופלצת ע"י תרכיב Td.
 Hashlamapr12